

**МІНІСТЭРСТВА АДУКАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ
БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ЎНІВЕРСІТЭТ
ФІЛАЛАГІЧНЫ ФАКУЛЬТЭТ
Кафедра гісторыі беларускай літаратуры**

КЛЯШЧОНАК
Надзея Уладзіміраўна

**АСАБЛІВАСЦІ МАСТАЦКА-ВОБРАЗНАГА СВЕТУ
ПАЭЗІІ ЯЎГЕНІІ ЯНІШЧЫЦ**

Дыпломная работа

Навуковы кіраўнік:
доктар філалагічных навук,
прафесар А. І. Бельскі

Дапушчана да абароны

«___» _____ 2023 г.

Заг. кафедры гісторыі беларускай літаратуры
доктар філалагічных навук, прафесар Л. Д. Сінькова

Мінск, 2023

РЭФЕРАТ

Аб'ём дыпломнай работы складае 56 старонак, выкарыстаных крыніц – 48.

Ключавыя словы: творчая індывідуальнасць; лірыка; паэзія; Яўгенія Янішчыц; зборнік «Каліна зімы»; семантычныя і асацыятыўныя сувязі; матывы; ключавыя вобразы-сімвалы.

Актуальнасць тэмы дыпломнай работы прадвызначана задачамі сучаснай філалагічнай навукі. У апошнія дзесяцігоддзі значна ўзмацнілася цікавасць да даследавання асаблівасцей паэтыкі, мовы і стылю асобных мастакоў слова, асабліва жаночай лірыкі як адметнага складніка літаратуры. Аналіз творчасці Яўгеніі Янішчыц уяўляецца актуальным, бо гэта дазволіць зразумець важныя рысы яе паэтычнага светабачання і светаўспрымання, вызначыць адметнасць жаночага вобраза свету, унутранага стану жанчыны, які вылучаецца сваёй павышанай эмацыянальнасцю, кранальнай даверлівасцю і драматызмам, і, разам з тым, дазволіць убачыць арыгінальную мастацка-выяўленчую палітру і непаўторную паэтычную індывідуальнасць, якая праяўляецца ў абвостраным пачуцці прыгожага, адкрытасці і інтуітыўнай прадбачлівасці.

Мэта даследавання – раскрыць спецыфіку мастацка-вобразнага свету паэзіі Яўгеніі Янішчыц.

У сувязі з акрэсленай мэтай неабходна вырашыць наступныя **задачы:**

– раскрыць эмацыянальную напоўненасць і дынаміку паэтычнага свету лірычнай гераіні Яўгеніі Янішчыц;

– паказаць багацце, шматстайнасць матываў і вобразаў у лірыцы паэткі, іх своеасаблівасць і непаўторнасць мастацкага ўвасаблення;

– на аснове аналізу твораў розных перыядаў прасачыць эвалюцыю пачуцця кахання ў паэзіі Я. Янішчыц;

– даследаваць духоўныя і маральныя аспекты жыцця жанчыны ў творах паэткі, вызначыць ролю этычнага фактару ў аўтарскай трактоўцы чалавечых узаемаадносін;

– выявіць спецыфіку і функцыі ключавых вобразаў-сімвалаў у паэзіі Я. Янішчыц.

Аб'ектам даследавання з'яўляецца паэтычная спадчына Яўгеніі Янішчыц.

Прадметам даследавання – мастацка-вобразны свет паэзіі Яўгеніі Янішчыц.

Метады даследавання: біяграфічны, культурна-гістарычны, апісальны, статыстычны, герменеўтычны.

Навуковая навізна. У рабоце лірызм і паэтычная вобразнасць раскрываюцца як феномены лірычнай творчасці Яўгеніі Янішчыц. Даследуецца змястоўнасавая і ўнутраная структура шматлікіх твораў. Матывы і вобразы-сімвалы ў творчасці Яўгеніі Янішчыц маюць паміж сабой глыбокую ўзаемасувязь, адлюстроўваюць настрой, пачуцці, прынцыпы і каштоўнасці паэткі.

Практычная значнасць. Матэрыялы даследавання могуць быць выкарыстаны ў практыцы выкладання беларускай літаратуры ва ўстановах агульнай сярэдняй і вышэйшай адукацыі пры вывучэнні паэтычнай спадчыны Яўгеніі Янішчыц.

РЕФЕРАТ

Объем дипломной работы составляет 56 страниц, использованных источников – 48.

Ключевые слова: творческая индивидуальность; лирика; поэзия; Евгения Янищиц; сборник «Калина зимы»; смысловые и ассоциативные связи; мотивы; ключевые образы-символы.

Актуальность темы предопределена задачами современной филологической науки. В последние десятилетия значительно возрос интерес к изучению особенностей поэтики, языка и стиля отдельных мастеров слова, особенно женской лирики как самобытной составляющей литературы. Анализ творчества Евгении Янищиц актуален, так как позволит понять важные особенности ее поэтического мировоззрения и мировосприятия, определить своеобразие женского образа мира, внутреннее состояние поэтессы, которое выделяется повышенной эмоциональностью, доверчивостью и драматизмом, и, в то же время, позволит увидеть самобытность художественно-изобразительной палитры и неповторимую поэтическую индивидуальность, проявляющуюся в обостренном чувстве прекрасного, открытости и интуитивной предусмотрительности .

Цель исследования – выявить специфику художественно-образного мира поэзии Евгении Янищиц.

В связи с поставленной целью необходимо решить следующие **задачи:**

- раскрыть эмоциональную наполненность и динамику поэтического мира лирической героини Евгении Янищиц;
- показать богатство и разнообразие мотивов и образов в лирике поэтессы, их своеобразие и неповторимость художественного воплощения;
- на основе анализа произведений разных периодов проследить эволюцию чувства любви в поэзии Е. Янищиц;
- исследовать духовно-нравственные аспекты жизни женщины в произведениях поэтессы, определить роль этического фактора в авторской трактовке человеческих отношений;
- выявить специфику и функции ключевых образов-символов в поэзии Е. Янищиц.

Объектом исследования является поэтическое наследие Евгении Янищиц.

Предметом исследования является художественно-образный мир поэзии Евгении Янищиц.

Методы исследования: биографический, культурно-исторический, описательный, статистический, герменевтический.

Научная новизна. В работе раскрываются лиризм и поэтическая образность как феномен лирического творчества Евгении Янищиц. Исследуется содержательно-смысловая и внутренняя структура многих произведений. Мотивы и образы-символы в творчестве Евгении Янищиц глубоко взаимосвязаны, отражают настроение, чувства, принципы и ценности поэтессы.

Практическая значимость. Материалы исследования могут быть использованы в практике преподавания белорусской литературы в учреждениях общего среднего и высшего образования при изучении поэтического наследия Евгении Янищиц.

REFERAT

The volume of the thesis is 56 pages, the list of used sources – 48.

Keywords: creative individuality; lyrics; poetry; Eugenia Yanishchits; collection «Kalina zimy»; semantic and associative connections; motives; key images-symbols.

The relevance of the topic is predetermined by the tasks of modern philological science. In recent decades, interest in the study of the peculiarities of poetics, language and style of individual masters of the word has increased significantly, especially women's lyrics as an original component of literature. The analysis of Eugenia Yanishchits work is relevant, as it will allow us to understand the important features of her poetic worldview and worldview, to determine the originality of the female image of the world, the inner state of the poetess, which is distinguished by increased emotionality, gullibility and drama, and, at the same time, will allow us to see the originality of the artistic and visual arts. palettes and unique poetic individuality, manifested in a heightened sense of beauty, openness and intuitive foresight.

The purpose of the study is to identify the specifics of the artistic and figurative world of Eugenia Yanishchits poetry.

In connection with this goal, it is necessary to solve the following **tasks**:

- to reveal the emotional fullness and dynamics of the poetic world of the lyrical heroine Eugenia Yanishchits;
- to show the richness and diversity of motives and images in the lyrics of the poetess, their originality and originality of artistic embodiment;
- based on the analysis of the works of different periods, to trace the evolution of the feeling of love in the poetry of Eugenia Yanishchits;
- to explore the spiritual and moral aspects of a woman's life in the works of the poetess, to determine the role of the ethical factor in the author's interpretation of human relations;
- to identify the specifics and functions of the key images-symbols in the poetry of E. Yanishchits.

The object of the research is the poetic heritage of Eugenia Yanishchits.

The subject of the research is the artistic and figurative world of Eugenia Yanishchits poetry.

Research methods: biographical, cultural-historical, descriptive, statistical, hermeneutic.

Scientific novelty. The work reveals lyricism and poetic imagery as a phenomenon of the lyrical creativity of Eugenia Yanishchits. The content-semantic

and internal structure of many works is investigated. Motifs and images-symbols in the work of Eugenia Yanishchits are deeply interconnected, reflect the mood, feelings, principles and values of the poetess.

Practical significance. The research materials can be used in the practice of teaching Belarusian literature in institutions of general secondary and higher education in the study of the poetic heritage of Eugenia Yanishchits.